

Metams 5 r., pusmečiui 2 r.
60 k., 3 mėnesiams 1 r. 30
kap., 1 mėnesiui 45 k.

UZSIENIUOSE:
metams 9 r.; 9 mėnesiams
6 r. 80 k., 6 mėnesiams
(pusmečiui) 4 r. 60 k.; 3
mėnesiams 2 r. 35 k.; 1
mėnesiui 80 kap.

SKELBIMAI:
Peto eilė (4 skiltys) prieš
tekstą 60 k., po teksto 30 k.

Lietuvių Balsas

Darbo ieškantiems: eilė
10 k. — Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 10 k.

REDAKCIJOS
ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Saperų g-lė.
n. 9. b. 9. Telef. 286-46.

REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. dienn
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
6 kap.

Metai II.

Petrapilis, Rugsėjo 15 d. 1916 m.

N° 70 (99).

Minske

"Lietuvių Balsui" tuojaus reikalingas
galiotinis (nė), priiminėti prenumera-
tai, skelbimams ir t. t. Del sąlygų kre-
ipties: Петроградъ, Саперный пер. 9—9.
"Lietuvių Balsui".

"Lietuvių Balsa"
galima pirkti prie Šv. Kotrinos
bažnyčios,
prie Katedros (1-moji rota, kieme),
prie Šv. Stanislovo bažnyčios, ir
prie Šv. Bonifacio Bažnytėlės (Petrapi-
lio pusėje).

Reikalingi "Lietuvių Balsui" nuo-
latiniai platintojai vaikai nuo 12—16
metų. Mokama alga ir nuošimčiai.
Priimami tik petrapiliečiai.

Kreipties "Lietuvių Balso" Admi-
nistracijon, Saperų g-lė Nr. 9—9.

Petrapilis, rugsėjo 15 d.

Demagogija ir tremtinių šelpimas.

Negali būti dviejų nuomonių, kad
svarbiausias mūsų dabartinis darbas turi
būti šelpimas. Reikia šelpti tremtiniai,
kurie karo bangų yra išmėtyti į visus
Rusijos kraštus, bet nemažiau reikalingi
šelpimo kurie liko savo tėviškėje
tas darbas, kaip įmanomas, varomas.
Negalima pasakyti, kad jis atliekamas
visu geriausia, anaiptol ne! Klaidų bus
padaryta gal ir nemaža, bet, namams
degant, ne metas stovėti ir galvoti,
kaip geriausias gesinti ugnis. Suprato tai,
rūdos, visa lietuvių visuomenė ir, kuo
kas galėdamas, prisidėjo prie šelpimo
darbo. Labiausiai jį varė Draugija del
karo nukentėjusiems šelpti su Centro
Komitetu priešakyje, taigi daugiausia
prie jos spietėsi, kas norėjo lengvinti
savo brolių vienuolių vargą. Nepri-
tarti jos darbams galėjo tik tie, kurie
trokšta mūsų tautos pražūties. Nieka-
dos negalima buvo laukti, kad tarp lie-
tuvių rastųsi kas nors, kurs pradėtų
jos darbą ardyti. Betgi toksai žmogus
rados, tai — Andrius Bulota. Jis pra-
dėjo ją teršti kaip įmanymas ten, iš
kur daugiausia galima buvo laukti pa-
šalpos, vadinasi Amerikoje. Kiek melo
apie draugiją jis ten skelbė, nėr reikalo
ekalioti. Štaptersiu tik prie vieno jo
žygio, kurs atliktas didelės minios akty-
vaizdo. Aš miniu jo debotus su Šim-
kum, kurie įvyko liepos mėnesyje. Ame-
rikos laikraščiai kupini žinių apie tuos
debotus. Kadangi kalbu apie Bulotą,
žinias imsiu iš palankiausio jam laikra-
ščio — "Naujienu", — kurios, pirm
gusiant jį aprašymą, idėjo specialia
delegatą, džiaugsmingai pranešdamos,
kad Bulota Šimkų visai sukirtes. Ne-
galbėsiu apie tai, kokias žinias Bulota
skelbė. Kur kas svarbiau pamatyti, ko-
kios priemonių jis griebėsi! Bulota tvirtin-
ta, kad Yč gimnazijos nereikalingos
netautinės, nes jos yra Rusijoje ir
mokoma jose rusų kalba. Del darbavi-
mosi joje lietuvių mokytojų Bulota taip
sako:

— Apie inteligentus aš pasakysiu, kad
jisur (tur būt norėta pasakyti — visai)
reikalo kurti gimnazijų, kad davus

jiems darbo. Žemaitė, prasta moteriškė,
išsimaitina, o Jablonskis, girdit, univer-
sitetą baigęs negalėtų sau duonos už-
sipelninti. Tas pats su Mašiotu ir kitais.
Bet ponas Šimkus žituri į inteligentią,
kaipo į neklaidingiausią vadovą, kuris
turi ganyti prastus žmones. O aš pasa-
kysiu — patys žmonės tegu tvarkosi,
tegu būna susisėlimas, o ne išmalda.
Kada jus broliai atplaukė į Ameriką,
tai ir be inteligentų radot kelią. Taip
pat turėtų būti ir su tremtiniais. Štai
jiems paskiriama kai kuri suma, ir jie
patys išsirenka savo viršininkus, patys
šeimininkauja ir tuo būdu atsistoja į
kojas.

Negaliu rasti tinkamų žodžių pasi-
biaurėjimui išreikšti del Bulotos prie-
monės. Tai daugiau, nei biauriausia de-
magogija, tai begėdiškas šmeižtas ide-
alingiausio mūsų atgijimo veikėjo Ja-
blonskio. Iš Bulotos žodžių išsina, lyg
Jablonskis negalys išsimaitinti savo dar-
bu kitur ir, norint jam duoti kartu su
kitais inteligentais uždarbio, atimta da-
lis pinigų iš tremtinių ir įkurta gimna-
zija. Gražiai žino Bulota, kiek yra iš-
kentęs Jablonskis del lietuviybės, kiek
sveikatos jai padėjęs, kiek vargo iš to
turėjęs, žino, kad jis, prieš sutiksiant
mokytojauti lietuvių gimnazijoje, turėjo
ne menkesnę vietą vyriausybės gimna-
zijoje. Žinodamas tai, Bulota žino, kad
šmeižia jį, ir vis del to daro tai. Kodėl?
Todel, kad jis virto biauriausiu dema-
gogu. Jis moka prisilaikyti savo klau-
sytojams. Matyti, tarp jų nebuvo inteli-
gentų, arba bent maža buvo. Taigi ša-
lin apšviestūnai, tamsūs žmonės patys
viską padarys. Ar žinoję būti trem-
tiniai patys be apšviestųjų vadovų,
kur važiuoti, kaip susižinoti, iš kur pi-
nigų gauti? Ne, šimtą kart ne, ir tai
gerai numano Bulota. Vėl šaukia jis:
"tegu būna susisėlimas, o ne išmalda",
ir gerai žino, kad tremtiniai, nustoję
viso savo turto, negali šelpti kits kito.
Tai kam gi kalba niekniekius, kuriais
pats netiki? Tik tam, kad įtikus miniai.
Ir, matyti, ko norėjo Bulota, pasiekė:
jam už kurstymą prieš inteligentus plo-
jo delnais susirinkimas. Rusų juoda-
šimčiai galėtų išsirikinti jį sau vadovu
ir džiaugties. Kaip elgsis lietuvių visu-
menė, — nežinau, bet tikiu, kad teisin-
gai atsilygins su juo už jo darbus.

A. Valdemaras.

Lituanijos Komiteto

lietuviams belaisviams šelpti 8 mėnesių
(lapkr. 7 1915 iki liepos 1 1916 m.)

apyskaita.

[vairios priežastys sutrukdė šią
apyskaitą išsiųsti daugiau ne mėnesį.
Jogei beveik visi siuntiniai Ame-
rikos žuva pakeliui, prašytume Ame-
rikos laikraščių atsispausti šią apy-
skaitą.]

Komitetas.

Jau netoli dveji metai, kaip baisaus
karo liepsnos naikina Lietuvos turtus,
vargina žmones ir net jų gyvybę skina.
Kada pernai karo šmėkla perėjo per
visą Lietuvą, dešimtimis tūkstančių
žmonių atsidadė Vokios ir Austrijos
plotuose belaisviais. Išginti iš namų
basi ir pusnuogiai, atsidadė tarp sve-
timų žmonių, jie širdį veriančiu de-
javimu kreipėsi į Šveicarijoje gyvenančius
lietuvių ieškodami pagalbos ir sura-
minimo. Nebuvo galima likti kurtiems
į jų ašaras ir šauksmus, ir mes pra-
dėjome rašinėti į savuosius, ieškodami
pašalpos. (Apie belaisvių vargus čia
neminėsim, nes buvo apie tai plačiai

rašyta laikraščiuose savo laiku). Vai-
singesniam darbu lapkričio 7 d. 1915
m. "Lituanijos" Draugija įsteigė komi-
tetą belaisviams rūpinti.

Truko žmonių, o ypač pinigų smar-
kesniam veikimui. Tečiau rankų nenu-
leista ir griebtasi darbo. Parašyta at-
sišaukimas dalykams paaiškinti. Deja,
šių laikų aplinkybės sutrukdė atsišau-
kimą ir kitus laiškus į Ameriką ir daug
laiko pralinko, kol jie ją pasiekė ki-
tais keliais. Rusijos lietuvių veikimas
dar tuomet buvo "terra ignota" mums.

Mūsų atsišaukimuosna ir paaiškini-
muosna atsiliepta tik iš pradžių D.
Britanijos lietuvių. Amerika vos prieš
mėnesį prabilo, gi Centro Komitetas
paskutinėmis dienomis.

Nežiurint to, vis tik šis tas pada-
ryta ir štai 8 mėnesių mūsų darbo
apyskaita.

Sužinota per komendantūras ir šiaip,
jog lietuvių yra 148 stovyklose (La-
gern). Vienoje Vokioje lietuvių yra apie
20 tūkstančių. Tečiau mūsų šelpimas
apėmė kol kas tik 6833 žmones, kaip
civilius, taip ir karo belaisvius.

PAJAMOS:

Did. Britanijos lietuviai	3832 fr. 81 c.
(Vien Londone surinkta 1710 fr. 81 c.).	
Amerika: Tautos Fon- das	5170 fr.
Kun. Jakštys	166 fr.
Graf. Tiškevičius iš Lau- sanne surinko per "Gazette de Lausanne" Comité Général	696 fr. 10 c.
Centro Komitetas (Pe- trapolis)	303 " 90 "
Danijos lietuviai per p. Giedraitį	876 " 30 "
Profes. Steffens	40 " 53 "
Kapitonas Kėkštas	20 " — "
p. Ceplenske	20 " — "
p. Richard iš Naujorko	10 " — "
	8 " — "
Iš viso	11.143 fr. 48 c.

IŠLAIDOS:

1) Šelpimas:	
1) maistu	5938 fr. 48 c.
2) pinigais	214 " 35 "
3) drabužiais ir avalyne	188 " 05 "
4) dvasios belaisv. reik.	111 " 75 "
2) Administracija:	
1) kelionė Londonan ir kitur belaisvių reika- lais	252 " 75 "
2) paštas	118 " 80 "
3) telegrafas	113 " 85 "
4) kitos smulkios išlaidos	163 " 30 "
	7.101 fr. 33 c.
Lieka	4.042 fr. 41 c.
Iš viso	11.143 fr. 74 c.

1) Duonos išsiųsta	5929 kg.
2) Kondensuoto pieno	2307 dėžutės.
3) Mėsos	147 kg.
4) Maggi ir supių	2520 kubelių.
5) Čekolados	143 plytelės.
6) Arbatos	14 dėžučių.
7) Sario	7 kg.
8) Kokosinio sviesto	2 kg.
9) Ražančių	200 atsk.
10) Škaplierių	168 atsk.
11) Muilo	10 kilo.
12) Knygų iš Londono lietuvių, "Lituanijos" Draugijos knygyno ir kun. Cesaicio; beto nu- pirkta Tilžėje	349 broš.
13) Drabužių ir avalynės (iš Londono apie 285 kl. Laiškų iki liepos 1 d. 1916 parašy- ta 1139 iš viso. Iš jų 423 belaisviams ir šiaip del belaisvių su privatiniais žmonėmis, 648 — komendantūroms ir 67 Lietuvon. (Iš Lietuvos ne į visus laiškus gauta atsakymai).	310 kilo.

Daryta, kiek buvo išgalių. Taupyta,
kiek išgalėta, nes neišleista pinigų na-
mams samdyti, bendradarbiai neėmė
užmokesnio, taigi beveik visas kapita-
las sunaudota duonai ar kitiems daly-
kams supirkti.

Besistengdami sužinoti iš komen-
dantūrų belaisvių sąrašus, mes supa-
žindinome vokiečius su lietuviais. Prie
tos progos pažino lietuvių ir kitatau-
čiai belaisviai. Taip, pirmia lietuvių
buvo painiojami su rusais arba lenkais,
kada gi pradėjome siųsdinti pašalpų, į
vietinius komitetus (lageriuose) pradėta
rinkti lygių skaičiumi ir lietuviai (rusai,
žydai, lenkai ir mūsų lietuviai-po 3
žmones). Lietuvių atstovavimas prie
vietinių komitetų suteikė progos ge-
riau lietuvių padėjimą aprūpinti, gi
pirma lietuviai tik bailiai žiūrėjo, ar
nepasigails kas ir ne išties kokios
pašalpos. Dabar lietuviai pamatė, kad
jie nebe visu pastumti ir užmiršti, bet
greta su kitomis tautomis stoja ir drą-
siai pasisako, kokios jie esą tautos.

Dvasios reikalams rūpinti mažo ka-
tegalėjome padaryti, neturėdami kny-
gų. Vos 349 tegalėjome nusiųsti; o kny-
gos belaisviams — tai dalykas ne ka-
mažesnės vertės, kaip duona. Tikimės,
kad tuoj tas alksis (dvasios) bus pašal-
intas, nes jau vokiečių valdžios paža-
dėta leisti belaisviams knygas iš Lietu-
vos prieš karą spausdintas. Apverkti-
nas taipgi lietuvių belaisvių padėjimas
del kapelionų stokos. Stoviklių kuriose
yra lietuvių, jau mums žinoma 148, gi
lietuvių kunigų kapelionų vos keletas.
Tečiau ir ši stoka tuoj gal bus pašal-
inta, nes jau pakviesta keletas kunigų
iš Lietuvos, kurie apvažiuos visas sto-
vyklas. Be to, mūsų rūpesniu paskirta
lietuvių kunigai belaisviai kapelionais
kai kuriose vietose.

Jeigu paklaustų, kas trukdė mūsų
darbą, tai atsakymas vienatinis: pinigų
stoka. Pinigai čia yra, galima sakyti,
vis kas mums tiesiog sunku suprasti,
delko lietuvių visuomenė taip ilgai nei,
atreipė domės į belaisvių šelpimą, ne-
žiūrint to, jog mes stengėmės per laik-
raščius, laiškais ir telegramomis aiškin-
ti. Garbė D. Britanijos lietuviams, kad
jie neapleido vargšų belaisvių. Tečiau
negalima norėti, kad jie vieni paimtų
šelpimo našta ant savo pečių.

Gaudami po kelis šimtus frankų iš
D. Britanijos, mes tuoj pasistengdavom
išsiųsti pašalpos ir pagaliaus, nežino-
jom, ar dar kas atsiųs, ar tai jau pa-
skutinė suma. Pertai negalėjom nė na-
mų tam tikslui pasamdyti, nei biuro
kaip reikiant sutaisyti, kad tokiu būdu
vaisingiau galima būtų darbuotis. To
viso neturint, tiesa pinigų sutapyta
kiek, bet laiko daug sugaišinta veltui
ir ypač, kad vargo tik delelė palen-
gvinta. Tiesa, kasoje dar lieka 4042
fr. 41 c., bet per tai, kad atėjo nese-
niai ir nebuvo laiko suvartoti.

Nun kada atvyko Šveicarijoje lie-
tuvių delegatai iš visų šalių ir kada
jiems išaiškinta belaisvių šelpimo svar-
ba ir būtinumas, tikimės, dalykai virs
kitaip. Jie pakertino atsiųsti pinigų, kny-
gų, drabužių etc. Prie komiteto prisi-
dėjo bendradarbiais dar du žmogus: p.
Salkauskas ir p. Muraška.

Vaisingesniam darbu lietuvių kon-
ferencija Lausannoje pasiūlė "Lituanijos"
komitetui tapti Centro Komiteto sky-
riumi, kas jau ir padaryta.
Taigi nuo šiol stojome į darbą su
naujomis pajėgomis, su viltimi, kad pa-
jėgoms daug pasitarnauti savo broliams
nelaisvėj vargstantiems ir jų vargą pa-
saldinti.

Tikimės jog darbas tuo labiau sek-
sis, kad mums pagalbon eina kitas ko-
mitetas, steigiamas Kopenhagoje. Su jo
vedėju p. Savickiu mes pasidalysime
darbu ir veiksime sutartyje.

Jau pasamdyta namai sandėliui ir biurui; jau supirkta tam reikalingos mašinos taip pat paruošta kiti reikalingi dalykai. Kad galima būtų užtektinai šelpti bent tie belaisviai, kurie mūsų žinioje yra (6833 asmens), reikalinga šokia samata:

Norint sušelpiti kiekvieną belaisvį bent 2 frankais (arba 76 kap., 38 Amer. centai) per mėnesį, reikalinga apie 15.000 frankų mėnesiui; be to, dar biuro išlaikymas, darbininkų apmokėjimas, dėžių duonai supirkimas etc. išneš kas mėnuo maždaug po 1.000 fr. Taigi iš viso 15.000 — 18.000 fr.

Bet jeigu atsižvelgsime į tai, jog greitu laiku sužinosime taip pat belaisvių skaičių iš Austrijos ir dar daugiau Vokios, tai minėtoji suma drąsiai galima padauginti dvigubai ir išeina, kad šiek tiek žmoniškam belaisvių aprūpinimui reikalinga kas mėnuo apie 30.000 — 36.000 frankų (apie 11.300 r. — 13.600 rub., arba 6.000 dol. — 7.000 dol.). Pirmininkas Kun. A. Steponaitis Sekretorius V. Daumantas-Dzimidavičius

Fryburgas,
liepos 10 d. 1916.

Kareivio laiškas į Gomelio lietuvius.

Brangūs mano tautiečiai! Iš mano krūtinės veržiasi padėkos jausmas už tas kelias valandas, praleistas jūsų pavyzdžiu Lietuvos sūnų ir dukterų būrelyje per vakarinius susirinkimus. Aš niekur nebuvau užtikęs tokio puikios papročio ir per tai man neapsakomai buvo linksma regėti tas brangus tautos žiedas — visuomenės darbas, kuris manyje labiau sustiprino Tėvynės meilę ir susipratimą. Jau šeši metai, kaip aš esu atskirtas nuo Lietuvos ir jos visuomenės gyvenimo; tik retkarčiais per laikraščius šį tą išgirstu apie savo tėvynę (laikraščius didžia retai tegau su pasiskaityti). Tada Lietuvą aš palikau pirmuosius žingsnius težengiant atgimimo keliu. Tokių nuolatinių susirinkimų tuolaik retai kur tebedavo, nors ir tekdavo kada-ne-kada dalyvauti tokiame susirinkime su vaidinimu, bet tuokart jį man nebuvo toki bran-

gus, kaip šie jūsų susirinkimai — toli nuo tėvynės, svetimoje šalyje.

— Tokie susirinkimai aiškiai rodo mūsų kultūros laipsnį, visi svetimtaučiai (kaip girdėjau iš daugelio draugų) labai gėrėsi mūsų gražiais žaidimais ir jausmingomis dainomis. O mums kaip tik dabar yra brangiausias ir patogiausias laikas parodyti pasauliui savo kultūrą, savo tautinį susipratimą ir visuomenės tvarkingumą, nes stovime prie slenkščio į geresnę tėvynės ateitį, prie didelių atmainų visos Europos politikos ir ekonomijos gyvenime.

Tokie susirinkimai su žaidimais, dainomis ir pasikalbėjimais mums neapsakomai naudingi: lankydami tokius susirinkimus, mes ne tik linksmiai praleisime laiką, bet visada pasiliksime tikrais lietuviiais, — kas mūsų tėvynei brangiausia. Per šiuos susirinkimus mes galime pasikalbėti apie šių dienų reikalus, ieškodami kelių savo būviui palengvinti, galime kelti samanyms, kaip grįžti į Lietuvą, kas daryti pagrižus — tarties apie ateities darbus, kad toji ateitis būtų mums skaisčiausia. Nieka dos neužmirškime, kad dviejų nauda didesnė nekaip vieno:

Vienas vyras — ne talka,
Vieno greitai ilst ranka.

Kai du stos, visados daugiau padarys:

Viens pradės, kits padės, draug [toliau varys.

Taip, brangūs broliai ir mielos sesutės! Visi branginkit tuos susirinkimus, kad jie būtų kuogausingiausi, kvieskite su savim visus pažįstamus. Tėvynei neužtenka vieno gerų norų ir augštų minčių — tėvynei reikalinga šalia jų ir darbo. Del to, brangūs tautiečiai įsitaisykit savo susirinkimuose skardinę su parašu „Tėvynei — visuomenės reikalams!“ Ir dėkite į tą skardinę visi, kiek kas gali, dėkite visuose atsitikimuose: ar tai draugui išvažiuojant, su juo atsisveikinant, ar draugą pagerbiant už jo nuopelnus, ar išreikšiant chorui padėką ir pagyrimą už gražų padainavimą (rankų plojimo vietoje), žodžiu sakant, visose iškilmėse, prie kiekvienos progos, dėkite auką tėvynei! Viena tauta (rodos, čekai; kitą syk skaičiau, bet dabar pamiršau) savo atgijimo dienose įsitaisė tokias skardines ne tik visose įstaigose ir susirinkimuose, bet ir kiekvienas savo namuose — savo šeimos skardinę, į kurią deda

visi šeimos nariai savo „grašį“ kiekviena proga per visus metus, o metų gale atidaro ir atiduoda tėvynei. Ir štai per kelerius metus iš tų aukų pražydo puikūs tos tautos žiedai: atidarė tūkstančius žemųjų ir vidurinių mokyklų, kelius universitetus, pastatė milžiniškus tautos namus su brangiu knygynu, muziejum ir kitais skyriais ir daug kitų naudingų įstaigų.

Ačiū, brangūs broliai ir mielos sesutės, už tuos susirinkimus, už tas kelias laimės valandas, kurias aš taip linksmai praleidau tarp jūsų.

Širdingą ačiū tariau p. Levandauskiui už choro vedimą ir jo nenuilstamą darbštumą, kuris mane tiesiog nustebino savo energija ir dideliu pasišventimu. Duok Dieve tau, garbingas Tėvynės dirvonų artojau, neišsemamą šaltį pajėgų ir sveikatos tam šventam darbui per ilgą amžių.

Ačiū visiems p-ams ir p-nioms, to pavyzdžio būrelio organizatoriams, už jūsų padėtą ir dedamą darbą.

Ačiū visiems dainininkams ir dainininkėms už gražų padainavimą tėvynės dainelių. Ačiū visiems lietuviams ir lietuvių, lankantiems šiuos susirinkimus!

Nuoširdžiai linkiu jūsų būreliui geriausios kloties ir šviesios ateities.

Kareivis A. Babilius.

Rugpjūčio 20 d. 1916 m.

P. S. Su šiuo siunčiu 50 kapeikų, kurias prašau įdėti į jūsų skardinę „Tėvyniai — visuomenės reikalams“.

A. B—us.

Šis mūsų vargstančiojo tautiečio kareivio kupinas Tėvynės meilės ir prakilniausių troškimų laiškas liudija, kad iš gerųjų lietuvių sūnų tėvynės meilės niekas neišstengs išplėsti, nes gi vargas, kaip parodo šis sunkiausias pasaulio istorijoje metas mūsų broliams sužadino dar didesnę savo krašto ir savų meilę.

Gomelio lietuviai jau ir lig šiol turėjo paprotį dėti aukas įvairiems tautos bei visuomenės reikalams, šis gi tautiečio kareivio paraginimas, reikia tikėtis, nepasiliks neišgirstas, bet paskatins dėti aukų tėvynės reikalams, o ypač Lietuvos sagrįžimo fondui, ne tik gomeliečiams, bet apskritai visus lietuvius.

Gomelio lietuvių Komiteto namai, kame lietuviai susirenka šventvakariams, yra Kievo gatvėje, Lapickio naujuose mediniuose namuose.

Pet. Klimka.

Korespondencijos.

BOLVAI (Vitebsk. gub.).

Miestelis nedidelis, stovi ant ežerkranto. Vietiniai gyventojai rusai, latviai ir žydai. Žydai užsiima prekyba, rusai žemės ūkiu, o latviai — iš dalies ūkiu, iš dalies prekyba. Apie Bolvą turi daug turtų, dvarų ir miškų kuni-gaiktis Ščerbatovas. Čionai yra trys bažnyčios: stačiatikių, katalikų ir liuteronų, daug žydų krautuvėlių, paštas, aptieka, dviklasė ir pradedamoji mokykla. Su medinėmis, pakrypusiomis, puvinomis, vieno augšto bakuželėmis, šis miestelis daro nemalonų įspūdį. Nežiūrint į tai, čionai susispietė dvi draugijos: tremtiniam šelpti: Tatijanos Komitetas ir latvių „Dzimentės“ skyrius. Šiedvi draugijos, galima sakyti, neblogai atlieka savo priedermes. Tatijanos Komiteto pavesti tremtiniams dveji namai, kuriuose kiekviename sutelpa apie šimtą žmonių, ir trys daržynės arkliai ir tremtinių mantai sudėti. Gyvenantieji šituose namuose gauna dykai malkas ir šviesą. Taip pat iš šio Komiteto tremtiniai gauna pietus. Tremtinių arkliai duodavo praėjusią žiemą per dieną pundelį šieno ir gorių avių. Latvių komiteto yra įsteigta pradedamoji mokykla, kurią lanko apie 100 vaikų, jų skaičiuje bus beveik pusė lietuvių. Vaikus mokykloje gerai laiko, duodami dykai viską, kas tikrai reikalinga. Tremtiniams įtaisyta ligoninė ir dykai teikiama medicinos pagalba. Kas antra savaitė tremtiniams karena pirtį. Darbo čionai taip pat galima buvo gauti, taip su arkliais, taip ir be arkliai. Vyrų eidavo malkų skaldyti, zvejoti, prie malkų ir prie kitų darbų. Materims Latvių komitetas duodavo megsti kojines ir pirštines, o siuvėjoms — siuti. Už darbą gerai mokėdavo. Pradžioje tremtinių čionai buvo neper daug, bet paskiau, sužinoję jog čionai gana gera gyventi, pradėjo važiuoti iš

Putinas.

Kunigaikštis Žvainys.

Poema.

(Žiūr. „Liet. Balso“ № 58).

I.

Linksmas grįžo Rakita.
Štai pilis jau apginta.
Nors Žvainys dar nesitraukia,
Bet, netekęs pajėgos,
Argi laimės dar ieškos?
Jei bent galo sau belaukia.

Tad visi pilyje linksmi.
Priešininkus girdami,
Patys girias juos nuveikę.
Žiba menė išpuošta,
O bajoras Rakita
Gert visiems ir valgyt teikia.

Bet gražuolė jo dukte,
Kaip šviesi nakties žvaigždė,
Šikart nežavės jaunimo:
Sakė skaudanti galva,
Jaučias tartum nesava
Po baisaus kovos užimo.

Džiaugias pilyje visi,
Tik jina liūdna tamsi,
Kaip bežengianti naktelė.
Skausmo rūpesčio dygliai
Širdį sužeidė giliai —
Varsto, degina ir gelia.

Aukso rūbais žerinti
Saulė leidosi skaisti.
Varsos mainėsi ir pynės.
Paskutiniaisiais spinduliais
Skrido atbalsiais tyliais
Skundas kenčiančios krūtinės:

„Oi, sudiev, šviesi saulele!
Palieki mane ir tu.
Temsta akys, širdį gelia,
Ir ūkai, užkloję kelią,
Gresia atdūsiu šaltiu.“

Meilios, brangios svajonėlės
Ir jaunos širdies sapnai!
Kaip ankstybos puikios gėlės,
Kaip aušra kad rytą kėlės —
Kur jūs dingote nūnai?

Štai matau juos: — plaukia, plaukia
Paskutiniuosius spindulius.
Į bekraštę, šviesią, jaukią
Laimės sritį sielą šaukia, —
Bet veltui juos sekt vilnius.

Čia man lemta vargt kentėti
Be paguodos, be vilties.
Kas paskirta gi mylėti,
Reik į kapą palydėti
Brangios širdžiai praeties.“

* * *

Maloni graži naktis.
Rieda mėnuo spindintis
Ir švelnutę tylią bangą
Sidabrinį spindulį
Plukdo šviečiančiu keliu
Per pilies apkalną langą.
Taip tylu čia, taip ramu
Po baisių dienos truksmų.
Viskas sklaidosi ir dyla.
Rodos aiškiais spinduliais
Dvasių chorais nusileis
Į tą ramią, šventą tylą.

Bet širdies jaunos karštos,
Didžio skausmo sužeistos,
Nenuildys, neišgydys.

Naujas dvasios išpuolis
Naują jausmą pagimdys —
Bus jisai gilus ir didis.

Tyli žmonės ir gamta,
O jaunoji Ragneda
Drąsiai mintį sieloj audžia.
Ne paguodos tai mintis: —
Kaip kieta šalta grandis,
Sielą kruvindama spaudžia.

Pasiryžo: keliasi šitai,
Bala, mainosi veidai,
Akys klaidžioja aplinkuj.
Apsigobusi skara,
Kaip nakties dvasia niaura,
Pro duris tyliai išslinko.

Ir tolyn, tolyn slapčia,
Kur ties žinoma kerčia
Iš pilies yra landynė.
Tylus, kurtus bildesiai —
Virst — ir paslėpė tamsiai
Ją siena akmeninė.

* * *

Maloni graži naktelė.
Dvelkia minkštas šiltas oras,
Rasomis puošta žemelė,
O viršų žvaigždučių choras
Ant melsvų nakties skarų
Žiba aiškiu gintaru.

Viduryj gi, tarp žvaigždyno,
Aiškus mėnesis išmigo.
Aukso skliautą išdabino, —
Išdabino — ir užmigo.
Varsto spinduliai ūkus,
Tylį žemę ir dangus.

*

Eina sau Žvainys pats vienas,
Kur, nei ko, — patsai nežino.

Karštis degina blakstėnas,
Skausmas dvasią surakino.
Gal nurimusi naktis
Išblaskys juodas mintis.

Tiek privargus, tiek svajojus
Ir staiga pačiam matyti,
Kaip tas siekiamas rytojus
Vėl į sapno plaukia sritį;
Ir pramintu jau taku
Grįžt nuo tikslo, — oi sunku.

Geriau visą savo vieką
Susitelkus į krutinę
Ir nesilenkiant prieš nieką
Laužti kliūtį paskutinę!
Tiek nuėjus ir Žvainys
Savo tikslo nemainys.

„Priejau svajonių ribą,
Temsta skliautas prieš mane,
Pro ūkus žvaigždėlė žiba,
Žavi vilčia malonia.“

Sekčiau mylimą žvaigždę
Tarp džiaugsmų ir sopulų
Bet užstojo priešas kelią —
Sieną peržengt negalau.

Bet negrįšiu, numylėta!
Eisiu ten, kur meilė ves.
Rasiu laimę pažadėtą,
Arba žūsiu del tavęs.“

* * *

(Bus daugiau).

Vidžemės. Yra taip pat ir kunigas lie-
tuvis, kuris kas antra savaitė sako lie-
tuviškai pamokslus. Skaitome „Lietu-
vių Balsą“ ir „Rygos Garsą“.

Janonio Juzė.

—o—

PSKOVAS.

Lietuvių tremtinių nors yra čia ga-
na daug (apie 1200 žmonių), bet nie-
kas nieko neparašo apie jų gyvenimą.
Gyvenimo sąlygos mūsų tautiečiams
labai nepriprastos ir sunkios. Iki 1916
metų kovo mėnesio rūpinosi jais Pe-
trapilio Lietuvių Draugijos skyrius.
Užsidarius skyriui, rūpina juos L. C.
K. įgaliotinis Rimša*) (sulenkęs lie-
tuvis), vietos gyventojas. Gyvena pabė-
gėliai atskiruose butuose po vieną ar ke-
lias šeimynas. Butai daugelyje vietų
netinkami, nesveiki gyventi. Bendrabu-
vių nėra. Kiekviena šeimyna gauna mė-
nesiui gyventi nuo 3 lig 10 rub., nežiū-
rint, kiek žmonių šeimynoje. Nors vy-
riausybė ir taip maža teduoda tremti-
niams, p. Rimša atranda, matyti, kad
ir tas perdaug (!), ir laiko nereikalingu
išduoti jiems net reikiamų pinigų: 6
rub. per mėn. žmogui, iš kurių prie-
dabarties sąlygų išmisti ir taip negali-
ma. Negalėdami išgyventi iš gaunamo-
sios pašalpos, mūsų tautiečiai priversti
yra vaikščioti po svetimačių komite-
tus. Nemalonūs apsiरेईskimas. Iš tiesų,
senelių ir moterų su vaikais padėjimas
apverktinas. Kiek geresnis gyvenimas
tiems, kurie turi darbo. Laikoma čia
siuvelykla, prieglauda, kurioje yra apie
40 berniukų ir mergaičių, ir mokykla;
mokosi apie 30—40 vaikučių. Nemalo-
nu, kad daugelis vaikų mokyklą nelan-
ko, o jeigu eina tai... į lenkų mokyklas,
nes ten geriau juos aprūpina.

Pažymėtinas dar vienas nesmagus
apsireiškimas lietuvių gyvenime: saldus
miegojimas tautos amžių apsnūdumu.
Atvažiavus į Pskovą stud. Petrikui,
darbas tremtinių labai buvo pradėjęs
vis sparčiau eiti. Bet neilgam. Negalė-
damas susitarti su Rimša, stud. Petri-
kas pasišalino. Buvo sumanyta atida-
ryti L. C. Komiteto Skyrius. Atsirado
reikalingas narių skaičius. Neatsidarius
dar Skyriui, kraštutiniai „pirmiečiai“
pradėjo reaguoti prieš tautininkų bei
„klerikalų“ sumanymą. Kai kurie iš pa-
sirašiusiųjų liepė save išbraukti. Paai-
škėjus, kad iš prisidėjusių daugumas
norėjo parodyti savo veiklumą tik tuo,
kad davė nario mokėsnį, sumanymas
taip ir paliko sumanymu. Skyrius lig
šių laikų ir neatidaromas. Gaila, labai
gaila, kad vietiniai lietuviai, matydami
varginę brolių padėjimą, nesuskato
jais rūpintis. Nesusipratę mūsų broliai
greitai nutausta, gyvendami tarp sieti-
mųjų. Pskoviečiai lietuviai! metas atsi-
kelti iš miego ir prisidėti prie didžiojo
Lietuvos gaivinimo darbo. Nepraleiski-
me geros progos kelti susipratimą tau-
tiečių tarpe!

Tai tiek apie lietuvių gyvenimą
Pskove.

Ne geresnis tremtinių padėjimas ir
Pskovo apylinkėse. Čia jų nemažas
skaičius. Rūpina juos tas pats įgalioti-
nis Rimša. Galima suprasti apie jų ap-
rūpinimą, sakysim kad ir iš to, jog To-
rošine, kur yra gana daug mūsų tau-
tiečių, nebuvo iki šiol ir kojos nukėlęs
įgaliotinis. Kaip jie ten gyvena, jis ne
žino. Lenkai, pasinaudodami tuo, ve-
da stipriai savo politiką: steigia moky-
klas... Gresia čia lietuviams didelis nu-
tautimo pavojus. Butinai reikia L. C.
K. atkreipti į tai dėmesį.

Čia buvęs.

VOLSKAS, Saratovo gub.

Jau baigiasi dveji metai, kaip lietu-
viai vargsta svetimoje šalyje, ištrankyti
po visus miestus ir kaimus, kentė-
dami visokių paniekinių ir pažemini-
mų kaip nuo vietinių gyventojų rusų,
taip ir nuo lenkų, bet tai ne galas —
lietuviams tremtiniams tenka kentėti ir
nuo savo brolių lietuvių. Skaudžia lie-
tuvių pabėgėlius rusai, lenkai, bet ti-
ktai tie, kurie tamsūs ir neapsišvietę,
gi lietuviai žmonės inteligentai, o nie-
kina savo brolių tautietį — tai labai
skaudu. Nuvažiavus Saratovan pas savo

Komitetą pasiklausti, pasitarti, vietoje
patarimo išgirsti tokių žodžių, kurių
gėda ir visuomenei pasakyti; savo pa-
sielgimais jis parodo tokią artimo mei-
lę, nuo kurios reikia bėgti, ausis užsi-
kišus.

Pabėgėliai lenkai spiečiasi drauge,
atidaro mokyklų, komitetai darbuojasi
žmonių naudai, kaip galėdami šelpia
savo brolių; sako: „on poliak, jęgo trzeba
żałować“ (jis lenkas, jis reikia gelbėti);
o mūsų komitetas... Kad lietuviai miega
tamsybės miegu, tai komitetas nesisten-
gia pažadinti jų iš miego ir duoti ran-
kosna laikraštį, kuriuo jie galėtų pasi-
gydyti, kaip ligonis daktaro patarimu;
paprastai komitete, kaip gauti kokio lai-
kraščio arba knygutės, tai atsako: „Iš
kur mes gausime, mums niekas neduo-
da?“ Kodel lenkai gauna ir jiems
duoda?

Artinasi antras priešininkas — tai
šaltoji žiema. Lietuviai senukai ir maži
vaikai vaikštinėja apiplyšę po miesto
gatves, net gėda. Kiti komitetai išgali
apdengti, pavalgydinti ir priglausti sa-
vuosius, o lietuvių ne. Vargas verčia
lietuvių sulenkėti ir glauties prie to,
kas glaudžia. Lenkai glaudžia ir lietuvi,
tik duria jam akysna, sakydami: „Kur
jūsų komitetai? ką jie veikia?“

Skaitydami „Lietuvių Balsą“ randa-
me žinučių, kad lietuvių komitetai ki-
tur darbuojasi ir jaunuomenės švieti-
mui. Kyla klausimas, kodel Saratovo
Lietuvių Komitetas miega? ir verčia
skursti lietuvių jaunuomenę, gyvenan-
čią Saratovo Lietuvių Komiteto glo-
boje.

Genių Dėdė.

CHARKUVAS.

Skaitytojams jau teko girdėti apie
mūsų tautiečių medžiaginių padėjimą,
bet, regis, nė karto ne prisiminėm apie
lietuvių dvasios reikalus Charkuve.
Atsimenu, kad net L. Dr. Centro Ko-
mitetas, suklaidintas neteisingų žinių
apie dvasios reikalus, kreipėsi į įgalioti-
nį reikalaudamas pamaldų bažnyčioje,
nors jos jau senai buvo įvestos. Grei-
tai sukaks metai, kaip pirmą kartą su-
skambėjo Charkuvo bažnyčioje lietuvi-
škos giesmės ir pamokslas. Dėkui
Charkuvo bešališkam klebonui, kurs
pats stengėsi, kad būtų ir lietuviai
svetimoje padangėje papenėti dvasišku
penu. Nors čia nėra kas taiso rengia
chorą — bet, sugėdojus bažnyčioje, vi-
siems malonu pasiklausyti lietuviškų
giesmių. Lietuvai vienok nelabai telan-
ko bažnyčią ir klauso pamokslų, gal
tur būt kad mūsų vadovų maža temo-
kyti, užtat stačiatikių ir net lenkų vi-
sados ateina pasiklausyti negirdėtos
kalbos.

Išsitariau, kad nėra kam vesti choro.
Ne tiesa — yra. Vargonininkas Z.
Skirgėla tikras lietuvis, suvalkietis kal-
bėdams pasirodo karštas lietuvis,
bet dirbti, tai Dieve sergėk — kad
tik nepasirodytų lietuvis esąs. Gal per
metus kartą antrą teikės pagriežti var-
gonais „Šventas Dieve“, o paprastai
meta vargonus, ir žmoneliai su kunigu
vien traukia. Skauda širdį, bet kas da-
ryti, kad Lietuva gimdo tokių sūnų.
Ir nemaža yra tokių lietuvių, kurie
karštai kalbėti temoka, bet maža te-
dirba savo žmonėms varguoliams.

Paėjusi sekmadienį net nusigandau,
ne tik aš, bet ir patys karštieji lenkai,
išgirdę rėkiant du tris balsus prie var-
gonų „Z dymem požarų“. Tą sumanė
ir akampanijavo mūsų tautietis Z. Skir-
gėlai. Lenkai patys stebėjos tokiu ne-
bažnitišku pasielgimu, sako ne Varšu-
voje tokių dalykų nebuvo girdėję. Ži-
noma, dėl tų kelių klidenčiųjų turėjo
šimtai lietuvių laukti savo pamaldų.
P. Skirgėla jei nenori būti geras katali-
kas tai jau bent kad būtų geras lie-
tuvis ir nekludytų nevykusiu giedoji-
mu norintiesiems pasimelsti.

P. Pastumdėlis.

Žinios.

PETRAPILIS.

Rugsėjo 14 d. Tatijanos Komitetas
ketina švęsti savo pirmąsias sukaktu-
ves.

Gavo užsienių paspartus šiemet išė-
jęs dvasios akademiją ir buvęs Char-
kuve kun. Tamošaitis ir dv. akad. stu-
dentas kun. Vilimavičius ir važiuoja į
Šveicariją mokyties toliau. Netrukus
gausiąs paspartą ir kun. kanauninkas
K. Alšauskis.

Žemės dirbimo ministeris gr. A.
Bobrinskis išleido nutarimą apie nuo-
latines javų kainas.

Kaip jau buvo rašyta, pabėgėlių
skyrius atskirtas nuo vidaus reikalų
ministerijos. Kandidatu į skyriaus ve-
dėjus laikomas vidaus reikalų ministe-
rijos tarybos narys — Bulgakovas.

—o—

IVAIRIOS.

Boroviči. Vietiniai mokiniai, nebe-
gaudami iš Centro nuolatinės pašalpos,
atsirado sunkiame padėjime. Juos glo-
boja įgaliotinis kun. Šultė, įtaisęs
jiems prieglaudą.

—o—

Nebešelp mažosios Lietuvos lietuvių.
Per 5 mėnesius Tatijanos Komitetas
duodavo kas mėnuo po 10.000 r. šelpti
išvežtiesiems iš Prūsų Lietuvos lietu-
viams. Dabar ministerija tą pašalpą
galutinai užgynė. Susidariusios Simbir-
ske ir Saratove tam tikros organizaci-
jos lieka kebliame padėjime.

Ratomka ties Minsku. Įgaliotinei
Alenai Baronienei į kursų grįžtant,
jos vieton pakviestas kun. Butėnas.

Igumenas. Minsko, gub. Įgaliotiniui
kun. Kazokačiui atsistatydinus, viet-
nių pabėgėlių šelpimas pavestas Minsko
skyriui.

Irkutskas. Į Centro Komiteto įga-
liotinį vis daugiau kreipiasi tremtinių
kurie buvo administracijos įtarti ir iš-
siųsti iš karo vietų. Jų padėjimas tie-
siok bausis. Jokios kaltės nereikėdavo
— užtekdavo vien Liuterio tikybės iš-
pažinimo.

Ligova. Į vietos skyriaus reformatų
vaikų prieglaudą, buvo ketinta priimti
tikrai 40 vaikų — dabar vaikų privažia-
vo 95, o tam tikrų kambarių jiems pa-
mokyti nėra.

Viatka. Vietos skyrius savo dalykų
vedėju kviečiasi kun. Jasą iš Taigos.

Bolovskas. Vitebsko gub. Latgalių
komitete yra 17 lietuvių vaikų, kurie
reiktų paimiti į lietuvių prieglaudą Rei-
seknėje arba Dricanų dvare.

Kaukaze Centro Komiteto skyrius
tėra Tiflise. Kislovsdske ir kitur pabė-
gėliai tegaudavo vieno karto pašalpas.
Dabar gi Kaukazo vietininkas eidamas
pabėgėlių įstatymų (patvirtintų kovo 2
d.) § 12, atsisakė duoti pašalpoms išdo-
pinigų, aiškindamas, kad jo globoje esą
tikrai pietų šono pabėgėliai.

Voronežas. Kunigaikštystės Tatijanos
Komiteto sumažynus skyriams sumas
iš Voronežo turi išsikelti daug mokinių
kurie nebeauga ten pašalpos. Iki šiam
laikui Tatijanos komitetas duodavo tau-
tų komitetams tam tikrą sumą šelpti
moksleiviams, inteligentams neprisidė-
jusiems prie jokių skyrių. Nuo rugsėjo
1 d. komitetas tų pinigų nebeskiria,
apsiimdamas patsai kiekvienam davi-
nėti.

SVETUR.

Australija. Privalomojo kareiviavimo
Australijoje klausimas atiduotas spręsti
visų piliečių balsavimui.

Paryžius. Socialistai įnešė parla-
mentan savo nutarimą apie reikalingu-
mą atgaivinti Belgus ir Serbus ir grą-
žinti Elzas-Lotaringiją. Drauge su tuo
jie pažymi, kad apsiginamasis karas ne-
turi virsti užpuolamuoju.

Berlynas. Iš Berlyno praneša, kad
vokiečių sąjungos Taryba nutarusi pra-
teisti vieniems metams reichstago atstovų
įgaliojimus, kurie baigiasi 1917 m. sau-
sio mėnesyje.

Graikija. „Rieč“ praneša, kad sąjun-
gininkų pasiuntiniai iki šiam laikui ven-
gią naujojo graikų kabineto, susidedan-
čio iš visai nežinomų žmonių. To kabi-
neto pirmininkas — Kalogeropulas esąs
didžiausias vokiečių draugo Teotokio
šalininkas, ir būdamas jo kabinete fi-
nansų ministeriu labai praturtėjęs.

KARAS.

Rusų šone. Vyriausiojo Vado štabo
žiniomis, Naročės ežero apylinkėje ir
apie Baranavičius vokiečiai, išleidę dujų,
puolė rusus. Šitose vietose vokiečiai
kelintą kartą daro dujų puolimus, ma-
tyti, jie arti turi dujinių šovinių fabri-
ką. Bet čia ir laukai labai tikę leisti
dujoms, kadangi rusų pusėn jie eina
žemyn. Tečiau ir dujos vokiečiams nieko
nepadaė. Apie mūsų Galicijoj rusai
ilgai nieko nerašė. Bet paskutinės ži-
nios pranešė, kad nuo Pripetės iki ru-
munų sienos smarkūs mūsų. Prieši-
ninkai labai atkakliai ginasi, net po ke-
lis kartus puola rusus. Rusai visus
puolimus atmuša. Rusai paėmė 1500
belaisvių. Matyti, kad pietų vakarų šone
nenutyla. Bet iniciatyva rusų rankose.

Prancūzuose. Nežiūrint to, kad pran-
cūzai ir anglai vis slenka priekin, im-
dami vieną po kito vokiečių apkasus,
Vokiečiai ima iš čia kariuomenę ir
gabena kituosna frontuosna. Prancūzų
lakūnai tik per dvi dieni turėjo 85
mūšius su vokiečių lakūnais. Vaisiai tų
mūšių esą labai dideli ir geri. Prancū-
zai numetė kelis šimtus bombų, kurios
pridariusios vokiečiams daug žalos. Nu-
mušė 21 vokiečių aeroplaną, 11 suga-
dino. Ginemas numušė jau 18-tą vo-
kiečių aeroplaną.

Anglų lakūnai daro kaip prancūzų
lakūnai. Šiomis dienomis 50 anglų ae-
roplanų numetė daug bombų svarbe-
niosna gelžkelių stotysna, pridarė daug
žalos.

Balkanuose. Apie mūsų Balkanuose
vokiečiai ir bulgarai nevienodai rašo.
Pavyzdžiui, vokiečiai rašo: rumunų ir
rusų kariuomenės sustojusios Černovo-
do—Kastancos linijoje. Bulgari gi ži-
niomis, šita linija esą labai smarkūs
mūšiai ir kad rumunai, rusai ir serbai
jau paėmė svarbių, labai sustiprėtų li-
nijų. Matyti generolas Makenzenas su-
tikto stiprų pasipriešinimą ir dabar lau-
kia pagalbos pažadėtųjų turkų divizijų.
Turkai žadėję vokiečiams nusiųsti Ga-
licijon 10-tį divizijų. Kelyje dvi diviziji
pasuko Dobrudžon. Apie kitas turkų
divizijas, kurių laukia gen. Makenze-
nas, kol kas nėra jokių žinių. Iš visko,
kas dabar dedasi Balkanuose ir kitose
vietose aiškėja, kad Dobrudžai teks
būti didelių susirėmimų vieta. Į visus
žygius Dobrudžoje labai atsidėjęs žiū-
ri generolas Gindenburgas, jis nieko
nežiūrėdamas veža kariuomenę iš kitų,
kad ir pavojingų, frontų. Dobrudžon
priešininkai gabena naują sveiką ka-
riuomenę. Kas bus toliau ir kuo tas
viskas pasibaigs, parodys ateitis.

Kituose šonuose nieko ypatinga,
nors rusai mini apie kokią tai pasise-
kimą Kaukaze, bet ir patys nelaiko jį
svarbų. Turkai sako, kad rusai juos
atakkliai puola ir, kad neseniai juves
narsus turkų generolas Fchaik-paša.
Rusai spėlioja jį buvus vokiečių.

Paskutinės žinios.

—o—

Rusų ir Kaukazo šonuose atmainų
nėra.

Prancūzų šone. Prancūzų lakūnai
nuskrido Vokion 800 kilometrų ir nu-
metė daug bombų Eseno fabrikon, ku-
rioje dirba karo ginklus.

Anglų šone. Ties Neviliu anglai pa-
ėmė vokiečių apkasų ir belaisvių. Vo-
kiečių lakūnai buvo atskridę Angluo-
sna ir mėtė bombų. Užmušė 28 ir su-
žeidė 99. Anglų lakūnai numušė du
vokiečių aeroplanus. Šiaurės jūre vo-

*)Dabar Rimša nebe įgaliotinis. Įgaliotiniu da-
bar yra Kabaila. Red.

kiečiai sugavo olandų laivą, kuriame buvo 64 rusai belaisviai, pabėgusieji iš Vokios.

Del belaisvių šelpimo.

Kopenhagoje prie Danų Raudonojo Kryžiaus susidarė Lietuvių Skyrius, kuris rūpinsis lietuvių belaisvių reikalais: rinks apie juos žinias, siuntinės jiems laiškus, pašalpas ir t. t. Todel visu, kas turi kokių reikalų su belaisviais arba kas nori apie juos pasiteirauti, prašau kreipties šiuo adresu: Croix Rouge Danoise, Kóbenhavn, Danija.

Netrukus duosiu apie tai daugiau žinių.

J. Savickis.

Atsišaukimai.

I.

Petrailio Lietuvių Dramos Muzikos kuopa šiame sezone nori sutaisyti visą eilą dramų spektaklių. Tik didelis vargas su veikalais. Dabar, karo metu naujų scenos veikalų pirkti beveik visai nėra. Tie veikalai, kurie yra kuopos knygynėlyje, Petrailyje jau buvo vaidinti, kai kurie net po kelis kartus. Kuopos valdyba, norėdama šiame sezone pajavairinti savo repertuarą dar nevaidintais Petrailyje veikalais, kreipiasi į dramų rašytojus ir vertėjus lietuvių, kurie turi parašę arba išvertę scenos veikalų, leisti juos vaidinti Dramos Muzikos Kuopai. Autorius, kurie turi parašę, bet dar neišspaudinę, prašome siųsti savo veikalus Kuopai, nurodant sąlygas, kuriomis galima veikalas vaidinti. Kuopa sutinka, susitarus su autoriumi, išleisti veikalą savo lėšomis ir užmokėti už veikalo parašymą arba išvertimą.

Drauge valdyba kreipiasi ir į lietuvių visuomenę, jeigu kas turi kokių scenos veikalų, be ne galėtų jų paskolinti ar kitokiomis sąlygomis suteikti vaidinti.

Veikalus ir rankraščius savininkams kuopa gvarantuoja. Visais reikalais prašome kreipties į Kuopos sekretorių Vincą Ruzgą (Petrograd, Ilpredtchenskaja ul. 33, kv. 13).

Kitų laikraščių prašome atsispausdinti.
VALDYBA.

II.

Į draugus mokytojus.

Jeigu kas iš mokytojų arba prieglaudų vedėjų yra taisės vakarėlių vaikams ir turi tinkamų veikalėlių vaidinti arba eilių deklamuoti, prašau atsiųsti man šiuo adresu: Kóstroma, Eleninskaja, 35. Peržiūrėjusi, sugrąžinsiu knygutes su padėka.

Kastramos Liet. Dr. mokyklos mokytoja Nat. Karosaitė.

Pranešimai.

I.

Del Jekaterinoslavo pabėgėlių gimnazijų.

Prie pagarsintų „Lietuvių Balse“ № 63 (92) paaiškinimų del atidarymų tremtiniais pabėgėliams gimnazijų prašau Gerb. Redakcijos paskelbti dar šiuos:

1) Gimnazijų Mokslo Taryboje paaiškėjo (mat, papūtė šiaurys vėjas pabėgėliams), kad tik tie tremtiniai, atvažiavę iš kitų miestų, bus priimami gimnazijon ir šelpiami Tatijanos Komiteto lėšomis, kurie gaus Jekaterinoslavo gubernatoriaus leidimą atvažiuoti Jekaterinoslavan; visi kiti, be panašių leidimų atvažiavę, nustos tremtinio pabėgėlio vardo ir pašalpos ir bus priimti gimnazijosna pašaliečiais, tai yra, atsiradus liuosų vietų, priėmus pabėgėlius.

Šiame dalykų stovyje patartina neskubėti važiuoti, nemesti be reikalo kad ir privatinų gimnazijų (šiomet) ir ramiai laukti, kol bus paskelbtas laikraščiuose egzaminų metas. Gi pasiryžusieji važiuoti, tegu kuoveikiausiai išsirūpina ir turi prie savęs viršminėtus Jekater. Gubernatoriaus leidimus.

3) Važiuojantieji tegu turi lėšų gyventi egzaminų metu, nes Jekaterinoslavo Liet. Komitetas neturi tuo tarpu nei bendrabučių, nei lėšų jiems laikyti.

Tik paaiškėjus mokinių, priimtų gimnazijosna, skaičiui, (№ 63 (92) „Liet. Balso“), Jekater. skyrius pasirūpins įtaisyti tinkamų bendrabučių, žinoma, jai gaus reikalingų lėšų.

4) Patartina jaunuomenei daugiausia skaityti Lietuvių laikraščius, kad atradus reikalingų žinių. Pasirodė štai kas. Jekaterinoslavan jau atvažiavo apie 10 jaunuomenės. Dauguma iš jų, kaip paaiškėjo, suvis nėra skačiusi pranešimų, tilpusių № 63 (92) „Liet. Balse.“ Kitaip nebūtų važiaavę ir būtų laukę paskelbiant egzaminų laiką.

5) Jau yra paduotų 1200 prašymų su viršum, o bus priimtų 500 — 600 žmonių: atidaromos I — VII kl. Prieklasio ir VIII kl. nebus šiomet del stokos tinkamų butų. Todel didelių palengvinimų del metų ir mokslo laipsnio nėra ko laukti ir per daug pasitikėti.

6) Prašymai reikia siųsti vardu „Директору мужской или (женской) гимназии для бѣженцев“ tiesiog ar per Liet. Kom.

7) Dar nesuvažiavo visos personas ir egzaminai nepaskirti. Bet kandidatai jau plaukė ir be reikalo apsunkina komitetą. Egzaminų metas bus pagarsintas laikraščiuose.

L. Kairiūnaitis.

II.

Nuo Kultūros ir Švietimo Sekcijos.

Dar liepos mėnesyje buvo pranešta, kad Lietuvių Draugijos Centro Komitetas kreipėsi į Liaudies Švietimo ministeriją, prašydamas, kad visus evakuotus liaudies mokytojus komandiruočiau į Lietuvių Draugijos mokyklas. Dabar gauta iš Varšuvos mokslo apygardos prašymas pranešti jai, kur paminėtieji mūsų prašyme į Ministeriją mokytojai dabar tarnauja.

Kadangi mūsų žinios, gautos anketos keliu, gali būti ne visai tikros, tai prašome pačių gerb. mokytojų kuoskučiausiai mums pranešti, kas kokioje direkcijoje dabar tarnauja, ir iš kokios Mokslo Apygardos evakuotas. Tikimės, kad visi suteikūsieji mums tų žinių, norės prisidėti prie savo liaudies švietimo.

Sekcijos vedėjas

Kl. Skabeika.

Kitų laikraščių prašom atsispausdinti.

Rukos.

Č. Sasnauskio Fondui

Per kun. prof. Česui.

Mokytojas Vac. Dumčius	1 g.
Mokytojas Petr. Dumčius	1 "
Sal. Kaunas	1 "
Kun. Kaz. Borisevičius	10 "
K. V. B.	3 "
Draugija C. K.	500 "

Viso labo 516 g.

Per „Liet. Balso Redakciją.

Č. Sasnauskio fondui:

Kun. Vaitiekaitis 5 g.

Grįžimo į Lietuvą fondui:

Kun. Vaitiekaitis 5 g.

„Ateities Spinduliams“ palaikyti:

Kun. Vaitiekaitis 20 g.

Redaktorius L. Noreika.

Leidėjas Martynas Yčas.

Katalikiški, lietuviški, istoriški
Viešpaties Jėzaus nukryžiuoto sieniniai paveikslai su parašu: „Nuo karo bado ugnies ir maro, gelbėmus Viešpatie“. 22x14 colių didumo ir jau pašventinti.

Kaina 40 kap. su nusiuntimu 55 k. Nusiuntimas 10-ties arba 25 paveikslų atsieina 50 kap., 50-ties arba 100-to — 90 kap.

Kreipties: A. DUNDZILA,

ПЕТРОГРАДЪ, Саперный пер. 9—9.

Varonežiečiai kreipkitės į J. Motūzą, Lietuvių Kemitetą.

Maskviečiai į S. Jackevičių, Seliverstov. per. 4.

Tifliziečiai į Oną Baltuškytę škaplierininkę prie bažnyčios.

Smalenske Masiulio knygų ir galanterijos prekių sankrovoje.

Magileve pas D. Milančių, Ledinskaja 28.

Reikalingi platintojai kitur. Platinotojams duodama nuosimčiai.

2019—2

Vargonas Juozapas iš Šiaulių parap., Motaičių sod., ieškau sesers Petronelės Pažauskienės, giminių ir pažįstamų.

Garškaitė Juzė iš Darotiškių, Zarasų aps., ieško giminių ir pažįstamų.

Juozas Gasparavičius iš Dusetų, Zarasų aps., ieško Motiejaus Beinaračičiaus, giminių ir pažįstamų. Visų adresas:

Гор. ДВИНСКЪ, Шоссейная 37. Литовский Комитетъ.

2017—1

Andrius Kudirka

gyvenantis 1121 Chara ave.

Sheboygan Wis.

Ieškau savo žmonos Agotos Kudirkienės iš Suvalkų gub., Marijampolės ap., Panemunės valsč., Obelių kaimo, parvažiavusios į Lietuvą iš Amerikos prieš pat karą.

Taip pat ieškau savo tėvų, brolio, seserų bei giminių ir pažįstamų. Atsiliepkite!!!

2029—3

Kas žino adresą

p-lės STEPOŠ RASTAUSKYTĖS

buvusios Kauno miesto ligoninės akušerės-felčerės, prašau pranešti:

Гор. ТУАНСЕ, Черн. губ. Церковная Гора, д. Ерохина. И. КРЖИЧЕВСКОМУ.

2000—1

JUOZAPAS PERAVIČIUS ieško giminių ir pažįstamų iš Kauno gub., Šidlavos valsč. Минскъ, питательный пунктъ при 8 головномъ эваку. пунктъ.

2008—1

DOMICELĖ RYTMETAITĖ (o gal Rytmetienė?) Kauno gub., Ukmergės aps., Radžiūnų sod., prašau giminių ir pažįstamų atsiliepti. Екатеринославъ Елизаветградская ул. 22. Швейная мастерская Литовского О-ва.

2009—1

Kareivis STASYS GRIGIŠKIS iš Mažeikių, Kauno gub., ieškau giminių ir pažįstamų. Ст. Приднѣпровская, Ряз.-Ур. ж. дор. Управление Гуртовъ Виленскаго района, стар. писарю С. К. Григишкиусу.

2030—1

JULIJA PAUKŠTAITĖ Kauno gub., Šiaulių aps., Joniškio par., Dargių sod., ieškau motinos ir brolių Felikso, Stanislovo ir Jono ir sesers Pranciškos. Петроградъ, Лиговская ул., д. № 103. Юльянъ Паукштисъ.

1994—2

Tuojau reikalingi geri staliai.

Mokestis nuo padirbto daikto. Uždarbis 100—150 rub. į mėnesį.

Kreipties:

ПОСТОВЪ н/д., Старопочтовая № 205, кв. 7. Ф. И. Пенкайтису.

К. 2033—2

Kar. JUOZAS MAŽEIKAS Antošavo par., Ogių kaimo, ieškau savųjų ir pažįstamų. Мончжурія. Ст. Дуйшиньшань, Китайск. Восточн. ж. д., 3-я жел. дор. рота.

2028—1

JONAS DABULEVIČIUS ieško brolio Antano iš Kulingės k., Jevaravo valsč., Marijampolės aps., Suv. gub. Бобрыйскъ Окр. Путей Сообщ. 2029—3

Vladas Kazlauskas,

prašau žinančių pranešti adresus Anelės ir Marcelės Jevaravskiūčių iš Vilniaus gub., Trakų aps. Воронежъ Губ., Грузовая 28.

2030—1

KAZIMIERAS GURKLYS, ieškau tėvo, brolio, seserų, giminių ir pažįstamų iš Kauno gub., Ukmergės aps., Subačiaus par., Žvirblonių kaimo. Харьковъ, Б. Понасовская ул. № 13—9.

2031—3

Vargonininkas, vedęs raštinę ir chorą, ieško vietos. Su šeimyna.

БУТЕНАСУ, СМБИРСКЪ Германская 11.

2032—1

Lietuvė Jadvyga Banašauskienė, dantų gydytoja.

Plombuoja dantis, be sopės traukia, pamaino dirbtiniais, ir šiaip gerai gydo.

Kainos kuopigiausiasios.

Ligonys priimami (mos) kas dieną nuo 12—8 val. vakaro.

Lermontovo prospektas, 28—8

2027—3

JONAS SAVIEJONAS iš Kauno gub., Kupiškio par., Kiegių sod., ieškau tėvų, brolių, seserų ir pažįstamų.

Дѣйств. армія, Полевая военная хлѣбопекарня № 53.

Prašau Amerikos laikraščių atsispausdinti.

2025—1

EMILIJA PAŠKAUSKAITĖ iš Klovinės sod., Utenos par., Ukmergės aps., Kauno gub., ieškau tėvelių Vinco ir Elzbiotos Paškauskų, sesers Grasilės 12 m. ir Adelės 10 m., taip pat giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Надеждинская ул. д. № 36/38, кв. 13.

2026—2

PRANCIŠKUS VYROKAS

(gyvenantis Amerikoje) iš Seredžiaus, Kauno gub., ieškau savo žmonos, vaikų, brolio ir kitų giminių.

„Lietuvių Balso“ Administracijai Pranciškus Vyrokas yra atsiuntęs iš Amerikos ieškomiesiems žmonėms pinigų. Delto „Liet. Balso“ Administracija prašo tautiečių, jeigu kas žino, kur yra P. Vyroko žmona, vaikai arba giminės, tegu teikiasi pranešti mums jų adresą.

Петроградъ, Саперный пер. 9 — 9. „Lietuvių Balsui“.

2020—3

Kareivis PETRAS VALIUKAS Ratkūnų sod., Gruzdių valsč., noriu susirašinėti su giminėmis ir pažįstamais. Дѣйств. армія, 20-й Армейскій корпусъ Продовольственный расходный магазинъ, рабочая команда.

Prašau užsienių laikraščių atsispausdinti.

2023—2

ŠAMELIS POVILAS iš Utenos m., Kauno gub., ieškau giminių ir pažįstamų. Воронежъ губ., Грузовая ул. 28.

2026—2

Kareivis JUOZAS BLAUZDYS Kauno gub., Mosėdžio m., ieškau žmonos Onos ir giminių. Дѣйств. армія, 53 зап. полкъ.

2024—5

MOTIEJUS VAIČEKĖNAS gyvena: Дѣйств. армія, 9 понтон. бат. 1-я рота.

2025—1

JONAS ZIMINSKIS iš Vilniaus gub., Trakų aps., Valkiniškų valsč., Žukonių sod., ieškau giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Заставская 9/11—15.

2021—1

ALFONSAS GAČIONIS Kauno gub., Zarasų aps., iš Didžiojo Panemunio, ieškau giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Забалканскій просп. 105—24.

2022—1

KAZIMIERAS ŽEBRAUSKAS Kauno gub., Raudondvario valsč., Babilūnų kaimo, ieško giminių ir pažįstamų. Смоленскъ, Костельная Козинка д. Ушкова № 15 кв. 2.

2023—6

MAGDALENA RAULINAITIENĖ Suvalkų gub., Marijampolės aps., Kazlų kaimo, ieškau brolio Juozo, sesers Marijonos Kurmienės, giminių ir pažįstamų. Екатеринославъ, Рыбакова болка 43.

2024—1